

Foreningen Norden, Nordfyn – venskabsbybesøg i Island 20.-22. september 2019

Deltagere: Hanne og Knud Pedersen, Sigridur Thorvaldsdottir og Leo Jensen, Foreningen Norden

Unge fra Nordfyns Gymnasium: Lea Jørgensen, Emmely Nancke, Caroline Wichmann, Klara Pejls Sørensen

Beskrivelse og evaluering af venskabsbyarrangementet i Vesterbyggd.

Program som udsendt af arrangørerne:

PROGRAM

20. september – fredag

- Kl. 14:00 Gæster og værter mødes i folkeskolens sal i Patreksfjörður. Nanna Sjöfn Pétursdóttir, formand Foreningen Norden i Vesturbyggd, og Iðna Marsibil Jónsdóttir, borgmester i Vesturbyggd kommune, byder velkommen og introducerer til byen og kommunen.
- Kl. 15:30 Indkvartering.
- Kl. 16:00 Byvandring
- Kl. 16:00 Ungdomsprogram hos Det Frivillige Redningskorps i Patreksfjörður.
- Kl. 20:00 Middag og socialt samvær hos værtsfamilierne. Værter i Patreksfjörður og Bildudalur sørger for deres gæster.

21. september – lørdag

- Kl. 10:00 Foreningen Norden. Repræsentanter mødes omkring en dagsorden vedr. kulturelt og nordisk samarbejde i fremtiden.
Ungdomsprogram i svømmehallen.
- Kl. 12:30 Frokost i Restaurant Vegamót, Bildudalur.
- Kl. 13:30 Virksomhedsbesøg i Bildudalur.
- Kl. 14:30 Udflugt til Selardal i Arnarfjörður
- Kl. 20:00 Festmiddag

22. september – søndag

- KL 10.30 Afsked på skolen og afrejse.

Selskabet fra Nordfyns Kommune ankom sidst på eftermiddagen torsdag den 19. september til Keflavik Lufthavn i det sydlige Island og kørte ca. 150 km til første indkvartering nordøst for Borgarnes. Afgang næste morgen i silende regn mod Patreksfjörður – 320 km på veje af vekslende kvalitet og med betragtelige højdeforskelle. Ankomst Patreksfjörður: kl. 13.45

Fredag 20. september

Eftermiddagen i venskabsbyen blev indledt i skolens aula med lidt vådt og tørt, velkomst og en introduktion ved borgmesteren til Vesturbyggd Kommune (ca. 1200 indb.) og hovedbyen Patreksfjörður (ca. 750 indb.), hvor områdets primære serviceinstitutioner findes. En særlig opmærksomhed fik bogen om Vesturbyggd, som blev udgivet heroppe med værker fra kunstnergruppen DANE, hvorfra også nogle nordfynboer deltog i opholdet i Island i sommeren 2017, og udgivet på Foreningens Nordens initiativ og med lokal støtte fra bl.a. kommunen.

Alle gæster fik et eksemplar med hjem. Der blev orienteret om udstillingen af værkerne i henholdsvis Patreksfjörður, hvor der var repræsentation fra Foreningen Norden, Nordfyn, og Bogense i sommerens løb. Den efterfølgende planlagte byvandring måtte aflyses grundet den voldsomme heldagsregn, der prægede byen og området.

Derefter samvær mellem gæster og værtsfolk, hvor flere værter havde slået sig sammen om aftenens måltid i værtshjemmene. Og snakken gik livligt i takt med fortæringen af den lækre lammekølle. Undertegnede var så heldig at

have selskab af hovedforfatteren til førnævnte bogs tekster om egnen og folk, natur og klima og fik historien om bogens tilblivelse i Island og det store arbejde, der havde ført med sig. Og hvor glade de var for samarbejdet med de mange på Nordfyn, der havde bidraget til realiseringen af bogen.

Lørdag 21. september

Efter morgenmaden var en gruppe på 17 samlet i skolens mødesal, hvor der blev gensidigt orienteret om Foreningen Nordens arbejde, medlemstal, lokale arrangementer og omfanget af opbakning fra lokalbefolkning og de respektive kommuner. Foreningen Norden, Nordfyn er med sine 180 medlemmer den forening, der har flest medlemmer, og undertegnede oplyste ud fra sin viden på tidspunktet, at der var tilsagn fra Nordfyns kommune om at yde tilskud til at deltage i kommende venskabsbytræf.

Island og Sverige – næste års værtsby, Vadstena, der ikke deltog, men under arrangementet meddelte via mail, at de gennemfører træffet i september 2020 – slås mest med at skabe aktiviteter lige nu. Svelvik i Norge står overfor en samling af tre kommuner, og det fylder meget. Mere om det senere. Finland har en velfungerende forening, der arrangerer rejser og kulturoplevelser for et pænt stort antal medlemmer. Naantali/Nådendal er lykkedes med at skabe en stærk og aktiv forening, der tager hensyn til både de svensk- og finsktalende.

Svelvik i Norge er som nævnt på vej til en storkommune med Drammen som hovedby og Svelvik og Sande kommuner som de øvrige i sammenslutningen. Der var stor ros fra Svelviks sidste ordførerende/borgmester inden sammenslutningen, Andreas Muuri, og et kommunalbestyrelsesmedlem, Kristin Surlien, der begge også deltog, da Nordfyn var værter i 2017.

De sagde samstemmende, at de havde fået en masse gode informationer og tips fra Nordfyns kommune angående hvad der skulle iagttages og passes på ved en sådan sammenslutningsproces, som Nordfyns kommune havde erfaringer med fra 10 år tidligere. En hel del af dette havde de taget med hjem og delt med andre i deres proces og havde med succes fået det implementeret i den kommunesamling, der nu tager over fra årsskiftet.

Ligeledes var der ros til den del af arrangementet på Nordfyn i 2017, som NEET stod for. Også her havde de suget til sig og søgt at videregive indtrykkene herfra hjemme i deres egen organisation. Her havde det nordiske træf det år gjort stor nytte for Svelvik. Ragnhild Skodje fra kommunens kulturforvaltning, der går med over i den nye struktur, havde en række praktiske forslag til samarbejdsflader mellem f.eks. venskabsbyernes skoler, der kunne sætte det nordiske i centrum.

Vi aftalte at holde fast i de skitserede ideer og skabe en tæt kontakt mellem de to foreninger og forhåbentlig med kommunernes bevågenhed. Det var især Svelvik og Nordfyn, der lovede hinanden øget opmærksomhed og vel også har de bedste forudsætninger, sprog og afstandsmæssigt.

Et andet punkt til drøftelse var ideen om at tage begrebet pilgrimsvandring op i en nordisk kontekst i vores regi. Ideen er udsprunget fra Trond Muuri i Svelvik, der her efter besøget i Island skulle til Tyrkiet på sin lange vandring, der udgik fra Norge i sin tid, og vandre et antal kilometer, inden han formentlig næste år tager de sidste kilometer i Israel (springer klogeligt Syrien over).

Ideen blev søsat sidste år og Mogens Godballe fra Nordfyns Folkehøjskole ved Bogense er involveret. Her efter besøget i Island er der foretaget ny kontakt til Vadstena og ideen er at prøve at lave nogle ruter i de tre kommuner til en start på et fælles nordisk pilgrimsvandringsarrangement, måske allerede i 2020. Jeg har sammen med formand Svend-Erik Errebo kontakten til de nævnte parter.

Mødet sluttede med en drøftelse af, hvordan vi hver især i foreningerne kan og bør påvirke politikere og andre meningsdannere til at fatte større interesse for det nordiske samarbejde, der ligger så lige for og blot mangler noget mere opmærksomhed og ægte kærlighed, som det blev udtrykt.

Fra Nordfyns side blev der bl.a. foreslået noget videns- og erfaringsudveksling omkring klima og klimaforanstaltninger og arbejdet på at opfylde flest mulige af verdensmålene. Her er de fleste kommuner nok ikke kommet så langt, men kunne sikkert have gavn af at kende til hinandens problemstillinger og forskellige tilgange til løsningen heraf. Norden er på mange andre områder foregangslande for verden, så hvorfor skulle vi ikke også her kunne lære af hinanden og udveksle vigtige erfaringer.

Lørdag eftermiddag besøgte vi den nærliggende by Bildudalur, hvor vi først nød en lækker laksetallerken på en lokal restaurant, og dernæst besøgte den laksefarm, der har hovedsæde i byen. Der er beskæftiget ca. 170 af kommunens borgere i forskellige funktioner lige pasning af fiskeburene til havs over den computerstyrede produktion til forarbejdningen af laksene. Kapital og know how er hentet i Norge og der knyttes store forventninger til den industris fremtid i det nordvestlige Island, hvor fisk og fiskeri stadig spiller en meget stor rolle.

Sluttelig besøgte vi en kuriøs samling i et såkaldt 'monstermuseum' med billeder, filmstumper, fortællinger og forskellige relikvier, gamle ting, der på en eller anden måde var tilknyttet sagnomspundne historier om uhyrer og monstre i havet, der gjorde livet svært for dem, der var på havet for at tjene til dagen og vejen. Meget underlig samling.

Inden hjemturen var vi en tur ude på de originale islandske grusveje, som de tager sig ud et regnfuldt efterår og oplevede en lys strandbred. Langt hovedparten af islandske strande består af sort, vulkansk materiale, men enkelte steder oplever man lyse strande, skabt af ufattelige mængder sneglehuse, malet til småkorn af bølgerne.

Lørdag aften var der farvelmiddag på byens største hotel med lækker mad og efterfølgende taler og forskellig underholdning, både fremført af dygtige lokale kræfter og af venskabstræffets deltagere selv. Det blev en særdeles munter nordisk aften for blandede sprogtoner, næsten uden kunstige tilsætningsstoffer til højnelse af morskaben, da den slags humør på flaske er særdeles dyrt på de kanter.

Der var virkelig slået bro mellem sprogforskelle og generationer, da de unge deltagere blandede sig godt med de ældre og bidrog med underholdning undervejs. Sågar folk ude fra byen listede ind og lyttede med, da de hørte udefra, at der blev sagt og skete noget andet, end de var vant til.

Omkring midnat tog vi hjem med vore respektive værtsfolk og evaluerede dagens mange indtryk.

Søndag 22. september

Efter morgenmad og de sidste snakke hos værtsfolkene samledes vi til den store afsked i skolens aula og alle var enige om, at det havde været et særdeles vellykket venskabsbytræf – og at vi selvfølgelig håbede, at også andre skulle få den oplevelse med på et senere tidspunkt.

Så gik turen igen mod syd i bilen med de nordfynske gæster og nu var det i modsætning til opturen skiftet til sol og tørvejr og Island præsenterede sig i mest pragtfulde efterårsfarver og med oplevelser med indfangning og drivning af får, der foregik på landevejen.

Udfærdiget oktober 2019

Leo Jensen